

KÖZMŰVELŐDÉS

Felelős szerkesztő: Wagner Sándor.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztári-, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

— Hirdetések díjszabás szerint. —

Szent István király
ünnepén.

Egészségesen gondolkozó ember a múltból táplálkozik, azt a jelenben élvezi s a jövőre is abból tart készletet. A múlt annyi áldott emléket őriz, melyre csak visszagondolni is edés érzet dagasztja a tiszta keblet. Magyar hazánk történetének nagy alakjaihoz fűződnek ama emlékek, melyek hangosabb dobbanásra segítik a szívet, mely a magyar nemzeti általános érzület forrása.

Történetünk nagy, dicső alakjai között első helyen kell, hogy említsük Szt. István első apostoli királyunkat, kinek nevét a tisztelet, kegyelet, honfíú hála soha meg nem szünő hangján kell említeni, mert ő róla akár királyi bölcsességét, akár apostoli szentségét tekintjük, bátran elmondhatjuk, hogy „csodadolgokat cselekedett életében“, az ő királyi bölcsességéből tanulta meg a magyar nemzet az üdvösség evangéliumát, s az ő apostoli szentsége vonzotta nemzetünket az evangéliumi tanításnak megfelelő erkölcsök gyakorlására. Így lett Szent István a magyar nemzet Noéja, mert ő nemcsak családját, hanem az egész magyar népet mentette meg a pusztulástól. Szent István a mi nemzetünk Mózese, mert ő a magyar népet még az egiptomi fogságnál is keményebb bilincsekkel, az ördög rabszolgaságából a krisztusi szabadságra, a rideg pogányságból az áldást hirdető és termő kereszténységre vezette.

Szent István nagy lelke már 900 éve Isten boldogító látásának örvend, de tettei itt maradtak széthintve a magyar hazában, amint visszasugáznak a szent keresztől, melyet a nagy apostoli király hazánk földjébe ültetett azért, hogy a mint az élő abból szívta magába a boldogító hit elveit, úgy annak árnyékában várják a hit által hirdetett feltámadást csontjaink.

Szent István a keresztény katolikus egyházat és a hazát összekapcsolta s a keresztet a koronához fűzte elválaszthat-

lanul. Azért ő benne sem kell még csak megkísérteni sem elválasztani a szenttől a királyt, István a keresztneve, szent az ő előneve: ő királyi szent és szent király.

A kereszténységnek Szent István által ültetett elveivel megszentelt magyar föld polgárait elválaszthatja egymástól a nyelvi különbséget, megkülönbözteti őket a más-más vallási irány, de szent királyunk, szent István iránti tiszteletben, hazánk szeretetéből kifolyólag az iránta való hazafias kegyeletben választófalat a hon polgárai közé semmi és semmi sem állíthat a rút hálatlanság bélyege nélkül. Ezért minden dicsőret az Országos Nemzeti Szövetségnek, mely szt. István áldott emlékének minden év augusztus 20. egyházilag és társadalmilag méltó megülesét vallás- és nemzetiségre való tekintet nélkül minden magyar honpolgárnak örvendetes kötelességévé kívánja tenni. Nem is ok nélkül, mert szt. István országáért fáradozott; illő tehát, hogy az ország rója le ünnepélyes módon legalább egyszer évenként haláját iránta. Vajha szent István napján, midőn Budavára levegőjét századok által megszentelt dal: „Oh dicsőséges szent jobb kéz, melyet magyar óhajtvánéz“, veri föl, az a rothadást nem ismerő erős kéz, szt. István keze egyesítené minden honpolgárban az iránta való köteles hála érzelmeit, annál is inkább, mert a nép, mely nagyjai s a nagyok között is a legnagyobb iránt lelkesedni nem tud, elvesztette létjogosultságát.

E lelkesedésnek azonban nem a világiasszóvirágok üres salakjában kell nyilvánulnia, hanem a szív egyenességéből jövő tettekben kifejezett tiszteletben, mely a megtiszteltnek érdemeit magasztatja, de példáját is követi.

Szent István legnagyobb érdeme a kereszténység elveinek országában elhittése, beleoltva a magyar népet Krisztusba, az igazi szőlőtökébe, hogy azután a magyar nép a bűnök vad bozótlai helyett égi erények nemes gyümölcseivel ékeskedjék. Szent István maga is, midőn királyi hatalmát Istennel kereste, előtte lebegvén szt. Pál szavai: „Nincs hatalmasság, hanem csak Istentől, a melyek

pedig vannak Istentől rendeltettek“, akkor a kereszt erejére alapítja uralkodását s azért kéri az anyaszentegyház látható fejétől II. Szilveszter pápától koronáját. Ő tehát nem a Rómával szakított nagy hatalma, mint a legutóbbi napokban elkövette ezt a francia, hanem szoros ragaszkodás Péter sziklájához volt vezető fonala minden tetteiben. Ő országát sem földi hatalom, hanem Isten anyjának, Máriának csodás erejű oltalmába ajánlja és ezen gondoskodásával biztosított is országának a „Regnum Marianum“-nak oly állandóságot, melynek sziklaszilárdságán megtörtött a tatárjárás, törökudulás s erejüket vesztették a polgárháborúk és vallási vilongások.

Szt. István érdemeinek magasztalásánál figyelmen kívül hagyni nem lehet, hogy országa javait szent vallásának áldozta s így az ezzel járó művelődésnek előmozdítására fordította; mikor pedig püspökségeket s más javadalmas egyházi méltóságokat alapított, örökséget hagyott a szegényeknek.

Szt. István az uralkodók iránti engedelmisséget hirdető vallást honosította meg hazánkban, tetteivel pedig örök mintaképe ama magatartásnak, melyet tanúsítaniok kell a fejedelmeknek az alattvalókkal szemben. Ő a bölcsesség könyvéből kiolvasta s megtartotta az igéket: „Jobb a bölcsesség az erőnél és az okos férfiú az erősnél.“

Szt. István e keresztényies gondolkodásával hazánk második megalapítójává lett, mert mint a milleniumi ünnepségek alkalmával az ország első főpapja mondá: „kard szerezte meg, de kereszt tartotta fenn a hazát.“

Szent Istvánt tiszteli, ki példáját követi. Ő pedig a gyakorlati hazaszeretet mintaképe, ki követte is az evangéliumot, mert a munkát a vallás arany zománcával vette körül: ma kereszt van kezében, holnap kardot rántott; ma templomokat épít, holnap törvényt szentesít. Ő imádkozó apostol és munkás király s cselekedetei között nehéz megkülönböztetni, melyik nagyobb: munka vagy imádság.

Kérdés: követik-e e hon gyermekei atyjuk példáját? Nem. Az isteni hit életét

elveztegették az istentelen tudomány csontvázaiért és a természetfölöttiekre törekvő lelket a földszagu anyaggal cserélték ki. Oh, mivé lett az aranybölcső, melyben szent István országát ringatta? Büzbödt koporsóvá, melyben az egykor hívő országot a hitelenség szemfödője takarja. Ugy van. A hitelenség koldusmankójára támaszkodva rimánkodunk a föld poráért abhelyett, hogy a hit mennyei hatalmának trónjára ülünk. Kísiklott alólunk — de önhibánk-ból — az István-, Imre-, László-, Erzsébet-, Margit-féle kimagasló lelkeket termő talaj, mert ezek hitéletének édes anyját, a kereszténységet elvetettük. Oh mily törpék vagyunk, ha az említett kor nagyságának mérője alá állunk. Az utóbbi 9 század eredménye az örvény, melynek egyik szélét a XI. század hite, a másikat a XX. század hitelensége jelzi s e kettő között a mélységbe zudulunk, ha csak a szellemi élet sívár temetőjében a hit kereszt-fája előtt leborulva, hogy keresztény hitünk feltámadásáért közbenjárjon így nem kérjük szent Istvánt: „Hol vagy István Király, Téged magyar kíván, gyászos öltözetben te előttem sírván. Magyarországról, romlott hazánkról, ne feledkezzél el szegény magyarokról; Nézz le országodra, s nem találod honod e hazában, hiszen:

„Szent olvasódnak lehullt drága gyöngye
Karunk imára darva, kardra gyöngye.
Szent kéz, ne hagyj el! most is összetett
Kezekkel fordul hozzád nemzeted.”

Teljük el már egyszer nemes önérzettel s követeljük újra azt az erős kereszténységet, mely az életben tükrözik vissza, Ébredjen föl lelkiismeretünk s vágjuk ketté a modern pogányság útját: keresztény elvek hangozzanak a törvényhozás termeiben ép úgy,

mint a társadalom rétegeiben; alkudozásnak nincs helye, mert nem küldni jötünk, hanem jogos örökségünket kérjük, követeljük, melyet szent István királyunk hagyott nekünk! Isten, király, haza, ez a magyar háromság, melyeknek eszméit első apostoli királyunktól kaptuk. Kerülhetnek fölszínre új eszmék, tüzbetnek ki a beteges nemzeti korszellem kóros kinövéséi új célokat, melyek elbe állanak ama háromsággal, de mert az egyház fejétől kapott szent korona Isten uralkodó hatalmának hódolattal övezett szimbóluma, addig félni nem lehet, míg az ősi szent hagyományokhoz való ragaszkodás ki nem hal a nemzetből. Ha pedig jönni fognak nemzetünkre is a bűnhődés szomorú napjai, akkor igazán gyászos öltözetben a bánat könnyeit hullató szemek szegeződnek a szent koronára azon bűnös tudat kíséretében, hogy az elkoresodott utódok elszakadtak Mária szelid képétől, elfordultak szent István példájától. Oh de ettől őrizzen meg a népek Istene!!

Dr. Vass Albert.

Egy protestáns az „Erd. Prot. Lap”-nak.

Egy régi protestáns családból származó és nem épen a mi véleményünkön lévő, protestáns újságírótól kaptuk az alábbi cikkeket s annak igazolásul, hogy a hazafias és jobb érzésű protestánsok amennyire távol állanak az Erd. Prot. Lap. és a zsidó Magyar Szó ismeretes álláspontjától szorol-szóra itt közreadjuk. A cikk így szó:

— Mindig azt hallottam, hogy a vallási villongást a róm. katolikusok idézik elő, pedig a napokban annak épp ellenkezőjéről győződtem meg.

És — sajnos — épp oly dolog tett bizonyossá a felől, mely authentikusan konstatalni

engedi azt, hogy maguk a protestánsok provokálják a vallási villongást és szítják a felekezeti egyenetlenséget ahelyett, hogy a „magyar” vallás szerint mindenben magyarokhoz méltó módon és hazafias érzésben egyesüljenek.

Mert protestáns létemre nem tudom fel-fogni, hogy az „István napja ismét kísért” e. cikkben miért ront neki a cikkíró gr. Majláth Gusztáv erd. róm. kath. püspök IX. számúközlévében foglalt ama kijelentésnek, hogy „Kívánatos volna azonban, hogy szent István napja ne csak a katolikus világ, hanem egyszersmind az egységes magyar nemzet emlékkünnepe legyen, melyen vallás és nemzeti különbség nélkül egyesüljünk mindnyájan a hazafias kegyeletben és honpolgári együttérzésben.”

Szent István napjának ünneplésére buzdító körlevelé eme mondatától gr. Majláth nem támadást, hanem dicséretet érdemel és az „Erdélyi Protestáns Lap”-nak cikkírója a helyett, hogy — ha nem dicsér — bölesen hallgatna, kákán is csomót keresve leplezetlen cinizmussal ront neki a hazafias érzésben, áldozatkészségben nálánál sokkal fölöttebb álló püspöknek.

Szent István volt az, ki apostoli királysággá tette ezt az országot, ki koronát szerzett s böles előrelátással kereszténnyé gyúrta a pogány magyarokat s ezáltal Magyarország létjogát a keresztény vallás felvétele által biztosította.

Szent István tehát az egész nemzetnek megváltója volt, mint első apostoli király s ha tehát ő az egész nemzet megváltója volt, illő hogy emléket az egész nemzet, az egész ország felekezeti és nemzeti különbség nélkül meg is ünnepelje.

Egy hazafias püspök ily értelmű felhívását megtámadni csakis egy elvakult, elbizakodott, a múlttal és jövővel számolni nem tudó egyén képes.

A „magyar” vallást hirdető cikkíró tehát oktalan támadásával egy cseppet sem adta tanujelét annak, hogy ő „magyar” vallásnak papja, akkor, midőn az első apostoli magyar király

TÁRCA.

Kuropatkin gróf atyja.

Írta: Nőgrádi Gyula.

II-ik Sándor cár megöletése után az orosz rendőrség azonnal elfogta a cár gyilkosait. Ezzel azonban meg nem érték be; nekik nihilista szövetségeket kellett okvetetlen felfedezniök. Az oroszországi börtönöket megtöltötték ártatlan, letartóztatott emberekkel. Gyakran megtörtént az is, hogy a cár leghívebb embereit tartóztatták le, minden alapos ok nélkül.

Egyik bűklövést a másik után követte el az orosz rendőrség. Kuropatkin nyugalmazott tábornokot is letartóztatták egész családjával együtt, azért, mert a cár ellen elkövetett merénylet előtt huszonhat évvel szolgált náluk egy kertész, a kit Perovszkinak hívtak. Az odesszai rendőrség azt hitte, hogy a kertész rokona a cárgyilkos Perovszkaja Zsófiának, a kinek nagyatját Perovszkinak hívtak.

Kuropatkin gróf a merénylet elkövetésekor Szent-Pétervárott időzött, a legidősebb fiát, most a Japán ellen harcoló orosz hadak fővezérét látogatta meg. Mikor elutazóban volt a gróf, diszgyenruhában, számtalan rendjellel ékesítve, a kormányzótól láttamozott útlevelel szállott fel az odesszai vonatra. Az útleveleket átvizsgáló esendőrtiszt udvarias köszöntés után elkérte

Kuropatkin gróftól az útlevelet. Miután alaposan átnézte, visszaadta az útlevelet a grófnak.

Az öreg tábornok egy fiatal emberrel utazott — ki utközben megkínálta őt finom borral és hideg süttel, — elmondotta, hogy egykori kérészt is Perovszkinak hívták. Néhány óra múlva a kedélyes útitárs, ki kiev orvosnak mutatta be magát, kiszállt a vonatból és Kuropatkin a hosszú út Odesszáig egészen magában tette meg.

Már előre örült, hogy családjának elmondhatja mindazt a jót, mit fiáról hallott.

Az állomáson nagyon feltűnt neki, hogy az útlevelet azonnal elvették, a többi útasokét a megérkezés órájával röviden láttamozták.

Házához érve, azt zárva találta, s többszöri csengetés után sem nyitottak neki kaput. Közélebb lépve a kapúhoz, észrevette, hogy azon három peesét van, melyet a rendőrség tett rá. Kuropatkin sógorához sietett, a ki elmondotta neki, hogy nejt és három leányát a kormány három nappal ezelőtt börtönbe csukatta.

A szomorú hír hallatára az öreg tábornok egészen elvesztette nyugodtságát. Az első ijedtségéből magához térve, azonnal a kormányzóhoz sietett, hogy a kellő lépéseket megtegye családjá kiszabadítására. Gróf Pahlen kormányzó azzal fogadta Kuropatkit, hogy útasítva van őt elfogatni, ennélfogva rögtön adja át kardját és jelentkezze a főbörtönőrnél, mi mindenesetre jobb, mintha fegyveres kísérettel kerülne a börtönbe.

A tábornok engedelmekedett a kormány felszólításának s negyven éven át becsülettel hordozott kardját oly megjegyzéssel adta át a kormányzóknak, hogy személyére nézve magát minden tekintetben ártatlannak érzi s reméli, hogy az egész felreáltésen alapuló dolog nem sokára kielégítő megoldást fog nyerni.

Akkoriban Odesszában mindenki csak a Kuropatkin-család esetéről beszélt. Kuropatkin sógora, ki államtanácsos volt, felismerve a helyzet komoly voltát, a legelső vonattal Szent-Pétervárra utazott, hol megtudta, hogy a Kuropatkin-család azért lett letartóztatva, mert a kertész rokonságban áll Perovszkaja Zsófiával.

Az államtanácsos visszasielve Odesszába, hol megballotta, hogy Kuropatkiné halálos beteg s a börtön kórházában fekszik, hogy a tábornokon örgöngési rohamok törtek ki s végre, hogy a három leány közül az egyiket ezelőtt három nappal temették el.

A „felségárlási” pert most annnyival is inkább be kellett szüntetni, mivel nem sokára Kuropatkiné is meghalt s a fegyencek temetőjében találta sírját a tábornok is, ki előbb a tébolydába került.

És ez mind azért történt, mert 26 év előtt egy Perovszky nevű muzsik Kuropatkin kertjében kapált s II. Sándor cár megöletésében egy Perovszkaja Zsófia nevű nemes úrhölgy is részt vett . . .

emlékét magyarokhoz nem illő módon durva támadásával megsértette.

Mert igenis, Szent István emlékét megünnepelni még a protestánsok is eljárnak a róm. kath. templomokba s elmennek nagyon sokan — jó magam is — azok közül, akik a honpolgári együttérzést, a hazaszeretetet többre becsülik némely vastagnyakú protestáns vallásellenes dühös kirohanásánál.

Jobban tenné a cikkíró, ha inkább azon fáradozna, hogy a felebaráti szeretet hangzatosán hivat minden felekezeti vallásának tiszteletére buzdítaná, semminthogy az ellen bujtogasson; akkor többet használna egyházának, mint a mennyit feltűnési viselkedéséből származó dühös kirohanásával árt, mert az ily kirohanásokat elítéli maguk a protestánsok valamilyen, mint a hogy elitelem én, ki magam is protestáns vagyok.

Az exaltációt túlságba vinni soha sem volt tanácsos, de nem is lesz.

Az exogezzel lehet foglalkozni a szöszékben, de tapintatlanul játszani és mások ünnepi hangulatát zavarni, az nem a mai korba való dicsőség.

Hogy tehát nézetemet szabadon, nyíltan mint protestáns megmondtam az „Erdélyi Protestánsok Lapja”-ban megjelent „István napja ismét kísért” c. cikk írójának, nem felek az excommunicációtól sem, mert nagyon sok protestáns nézetét juttatom itten e cikkemben kifejezésre.

Majláth Gusztáv gr. erd. róm. kath. püspök hazafias szellemű felhívása és cikkíró támadásából levonhatja bárki a konzekvenciákat és megítheti, hogy ki cselekedett jobban, magyarrabbul.

R-i A-t.

Hitbuzgalmi élet.

— Levelezés. —

Kékes, 1904. aug. 16.

Melyen tisztelt Szerkesztő úr!

Alóírott alázáttal kérem, legyen oly jó és szorítson egy kis helyet soraimnak becses lapjában s kérem tegye lehetővé, — lapíró nem levén — hogy soraim a cikkimodor követelményei szerint jelenhessenek meg.

Nagy-Boldogasszony napján magasztos ünnepély folyt le Viceben. A járás 39 községe közt az egyedüli kath. község oázis a sahara — a protestantizmus — közepette. Van egy bátor, lelkes papja, kit nem tud megjjeszteni az ellentábor, a ki, mióta ide jött, a kereszt fénye ragyogóan tündöklik s még az ellenek is respektussal eltelevék a kath. egyház és tanai iránt.

Zsigmond Gusztáv jó lelkipásztor buzgókodása és a kékesi főszolgabíró Debreczeny Dénes ritka nemesszivűsége és vallásossága folytán 2 új oltárral gazdagította a szegény templomot. Ezen oltárokat áldotta meg említett napon püspöki felhatalmazás folytán a viceiek szeretett plebánosa az egész környék intelligenciája jelenlétében.

Protestáns papokat is ide hozott a kíváncsiság, hogy vajjon az a nagy bokher pápista mit fog mondani slb. Unitáriusok és reformátusokból állott többnyire a nagy vendégereg. Evangélium után megáldattak az oltárok és szószekre lépett Zsigmond, hogy megsírassa a fásult sziveket. Jézus és Mária, a fiú és anya szeretetéről beszélt s kimutatta, hogy idei és örök boldogságunk e két szívhez köt bennünket s hogy a jó anya iránti hidegség, szeretetlenség nyomában mi szokott járni. Nem tudom t. szerkesztő úr! oly híven és pontosan leírni, de annyit tudok, hogy a legnagyobb megilletődéssel

hagytuk el a templomot kath., ref. egyaránt. Nem hiszem, hogy a Mária gunyolók ne érezték volna bűnük óriási súlyát. Adja az ég, hogy a hit faklyája, mely itt oly fönnen lobog, világítson be a sötétségben ülő családok tűzhelyébe is, — semmisüljön meg a hitelenség és uralkodjék minden szívben J. Krisztus.

Maradtam mély tisztelője

Berezeczey Elek
számtiszt.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Püspök urunk a német kath. nagygyűlésre Régenburgba utazott. Dr. Ujfalusi József apát kanonok, — Kovács Lajos kanonok és Dr. Balázs Endre papnevelőintézeti rektor haza érkeztek. — Soóthy Gyula spirituális Gleichenbergben üdül.

— **Szent István királyunk ünnepét** az idén is, mint az előző években hazafias kegyelettel ünnepelte a magyar keresztény világ. Budavárúba a szent Jobbhoz százezrek járultak, hogy hazafias kegyelettel áldozzanak az apostoli szent király emlékének. Harangok zúgása fut át a hazán, házaink a tegnap este kivilágítva, ragyogó tündérfényben úsztak, — a templomaink tornyán és az utcákon szeles trikolorókat lenget a meleg nyári szél. — a nap forrón tűz le az utcákon elhaladó körmenetekre, melyben a magyar-nemzet színe, díszje, java és virága áhítatos szívvel veszen részt. Igazán a régi nagyidők percei üljünk fel ilyenkor emlékezetünkben. Székességi házunkban az ünnepi szent misét, — melyen a helyőrség tisztikara és a hivatalok személyezte nagy számban vett részt — Fábian Sándor nagyprepost úr mondotta, mely után Zomora Dániel kanonok-plebános tartott gyönyörű szép ünnepi szent beszédet. A budavári koronázó Mátyás templomban a hercegprimás egyenes felhívására a szent István-napi ünnepi szent beszédet Robitsek Ferenc dr. pápai kamarás, magyarmarosi plebános mondotta.

† **Császka György kalocsai érsek temetése.** Augusztus 16-án temették el óriási néptömeg jelenlétében Császka György érsekünket. Milyen nagy volt országzserte a gyász, mely halálakor az egész országot eltöltötte, épen olyan nagy és impozáns volt a részvétel és a kegyelet, mely temetésekor Kalocsán megnyilatkozott. Már a temetést megelőző napon érkeztek meg Zombor, Szabadka, Ujvidék, Baja, Zenta, Bács, O-Becse, Jánoshalma küldöttsége, a nagyváradi, székesi és esanádi káptalanok követői. Reggel nyolc órakor kezdődött a gyászszertartás s már jóval előzőleg gyülekezett Kalocsa város, a tanyák, a környék községei. Küldöttségek feketébe öltözött tömege. Valóságilag hőmpolygött a kastély és a nagy templom közti térség. Köröskörül a káptalan házain s a térbe torkolló Nagy-utcán fekete zászlókat lengetett a szél. A gyászszertartáson, melyet Szmrecsányi Pál nagyváradi püspök végzett fényes segédlettel, jelen voltak: Kohl Medárd, Városy Gyula, Várady Árpád püspökök, az utóbbi a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében, Palotay, Fercser, Klinda Teofil, Molnár János, Popovics kanonokok, Latinovics Pál, Bács-bodrog vármegye főispánja, Günther Antal és Pozsgay Miklós orsz. képviselők, azonkívül természetesen a kalocsai káptalan teljes számban, Kalocsa város küldöttsége, megyék, városok, községek, iskolák, intézetek képviselete. Mig élt, ezek és ezek érezték Császka György nemes szívének, bölcseségének, jótékonyágának áldását, ezek mind elfjöttek most, hogy

inádkozzanak néma ravatalánál, elkisérjék utolsó földi útján. A rezidencia kápolnájában ment végbe a beszentelés, onnan impozáns gyászmenetben kísérték át a nagyevű főpap koporsóját a közeli nagy templomba, ahol Szmrecsány püspök gyászmisét mondott. Elöl vonult a tanintézetek ifjúsága, következtek a főkáptalani tisztek, Kalocsa előjárósága és képviselő testülete, majd a közigazgatás küldöttsége, egyetek tanteszületek, társulatok, továbbá a papság és a főkáptalan. A püspökök vonultak azután segédletükkel, elől Szmrecsány püspökkel. Az udvari papok az elhunyt egyházfejedelem rendjeit vitték. A koporsót 12 pap vitte. A koporsó után Várady Árpád, mint a kormány képviselője és a rokonok haladtak. A menetet az uradalmi tisztek és a cselédség zárta be. A gyász misé után a szertartást végző püspök még egyszer megáldotta Császka György hamvait, az abszolutiót Városy, Majorossy és Kohl püspökök adták meg, azután a főoltár alatti sírboltba vitték s itt közvetlenül Haynald Lajos koporsója mellé helyezték el. Áldott legyen nagy emléke. Fényeskedjék az örök világosság neki. Nyugodjon békességben! !

— **Lukács Béla szobrára,** melynek leplezési ünnepélye aug. 14-én volt nagy ünnepségek közt Zalahán — melyről mult számunkban is megemlékeztünk — koszorukat helyeztek: Simonka, Paula és Morzsika gyermekei „Feledhetetlen apáknak”, Kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium „Lukács Béla volt kereskedelemügyi miniszternek”, Miklós Ödön „Az igazi hazafinak, hű munkatársának”, A pártai magyar kiállítás volt tisztviselői: „Feledhetetlen kormánybiztosának”, Gyulafehérvár szab. kir. város közönsége, A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság „Lukács Béla emlékének”, Pista „Béla bátyám emlékének”, A zalatnai ipariskola „Nemeslelkű alapítójának”, A szőborbizottság „Lukács Béla emlékének”, A zalatnai kaszinókör „Zalatna község” feliratokkal.

— **Halálozás.** Gróf Kornis Berta, az erdélyi arisztokraciának egyik kiváló alakja hunyt el Kolozsváron. A nemes grófné áldozatkészességéről, mely vallásos buzgalmáról és szerénységéről volt ismeretes. Hová ő a lábát betette, ott a jótékonyág anyaga jelent meg személyében. Szeretet, csodálat és mélységes rajongás övezte ezért. Kolozsváron nem volt humánus intézmény, melyben ő részt nem vett volna és ezért az utókor előtt olyan lesz, mely a humánus cselekedetek terén mindig például fog szolgálni. Szegények szerető pártfogójukat, a gazdagok büszkeségüket, Kolozsvár város egy fenkolt nagy szellemű honleányát siratja az elhunytban. A megholdogultról a következő gyászjelentést adta ki a melyen sujtott előzőlő család: Gönc-Ruszkai gróf Kornis Viktor, Gönc-Ruszkai gróf Kornis Vilma, özv. Pláczek Károlyné szül. Gönc-Ruszkai gróf Kornis Janka, a maguk, valamint Pap Farkasné szül. báró Bornemisza Anna, báró Bornemisza Gábor, báró Bornemisza Kálmán, báró Bornemisza Béla és családjaik, valamint a többi közeli és távoli rokonok nevében szomorodott szívvel jelentik, hogy szerettét jó nővérüket, nagynénjüket és rokonuk Gönc-Ruszkai gr. Kornis Berta, brünni alapítványi hölgy, a kolozsvári oltáregyesület elnöke, életének 65-ik évében f. évi augusztus 16-án reggel az Urban elhunyt. Az üdvözültnek hült tetemei folyó hó 18-án délelőtt fél 10 órakor fognak Szent-Benedeken a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a családi sírkertbe örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 19-én d. e. 11 órakor Kolozsvárt a Szent-Ferenc-rendiek templomában fog a Mindenhatónak

bemutattani. Az örök világosság fenyeskedjek neki! Aldás emléken, béke porain!

— **Alapítványi helyek betöltése.** Az Erd. Róm. Kath. Státus Igazgatótanácsa folyó hó 13-án tartott ülésen a következők nyertek alapítványt. A kolozsvári szent Józsefről nevezett intézetbe: Pokorny Lőrinc, Mátyás Jenő, Kovács Károly, Dávid László, Tribusz Aladár, Boga Lajos, Kronberg János, Kovács József, Pál István, Janesó Béla, Fekete András, Albert Andor, Hermann Jenő, Katona Endre, Albert Vilmos, Oláh Béla, Pap József, Barsay Adorján, Szabó Endre, Czipezer Gyula, Rettegő Gyárfás, Báró Apor József, Báró Apor István és Rotter Antal. — A gyulafehérvári finevelő intézetbe: Gagyí Pál Gyula. — A kolozsvári Mária Teréziáról nevezett finevelő intézetbe: Gábor Péter, Alacs Ervin, Bogdanffy Géza, Korn Theobald és Borka Jenő. — A csíksomlyói finevelő intézetbe: Ráduly Árpád, Barabás János, Ferencz József, Fodor Gergely, Péterffy László, Tompos Albert, Csűrös Lajos és Solyom Béla. — A kézdivásárhelyi finevelő intézetbe: Beke István, Khell István, Antik Sándor, Hejja János, Ráduly Miklós, Mánya Ferenc és Vas Boldizsár. — A marosvásárhelyi finevelő intézetbe: Tamás József, Vizi József, Kacsó László és Czimbalmos Mihály. — A székelyudvarhelyi finevelő intézetbe: Csató Sándor, Márton Árpád, Miklós Lajos és Lakatos Menyhért tanulók. — A nagyszabeni Terézvárosban: Szabó Gyula, Simon György, Mihálovits Sándor, Jánky Mór, Toth Imre, Ráduly Sándor, Ulrich József, Mózes János, Kopataki Zoltán, Pap Ernő, Csata Lajos Ödön, Bocskor József, Krizsán Livius, Deák Ferenc fia, Csató Mária és Hegedüs Margit leány növendékek.

— **A Lourdesi záradékban** egyházmegyénkől kiváló belmunkatársunk Lőrinczi Sándor csíkszentimrei plébános vesz részt. Szerencsés utat és szerencsés visszatérést kívánunk.

— **Bücsü Radnótn.** Radnóthról írja levelezünk: A szokásos Nagyboldogasszony napi búcsú az idén fenyesőbb volt, mint bármikor. Messze vidékekről nagy csoportokban érkeztek a búcsúsok több keresztalja alatt, mintha a sanyarú esztendő meg buzgóbbá, áhítatosabbá tette volna a katolikus híveket. Már kora délelőtt el volt lépve a templom előtti térség, Ludasról telepések, Szegelyből, Ugráról, Besenyőből, Szőkefalváról, Kerelő-Szt.-Párol valósges emberáradat hullámzott a radnóti térségekben. A hetfői nagymisén az istenítésteletet a helybeli plébános két vásárhelyi franciskánus segédlete mellett végezte nagy fényel a kóruson vendégkantórok gyönyörű enekszóval emelték az isteniszolgálat fényét. Gyönyörű Mária-dalokat énekel Haubert Nándor szőkefalvi kántortanító. Evangelium után a prédikációt ugyancsak Szőkefalváról a plébános Mártonffy Sándor tartotta, akit már két év előtti búcsúról is jó emléken tartott a Nagyboldogasszonyi búcsú közönsége s ezúttal is nagyszabású szentbeszédével mélyen lekötötte az intelligencia figyelmét. Megértette azonban a nép is, hogy Mária Isten anyja, milyen megdicsőülten tért az égbe, hogy Magyarország pátronusa és szent őrzője legyen örök időkig. Délben a plébánián barátságos ebédre gyűltek össze a vidéki és helybeli úrak. Mint mindig úgy most is a legteljesebb elismerés illeti a derék, kedves, nagyszellemű radnóti plébánost László Jánost, aki úgy össze tudja hozni a társaságot és a kívül mindenki otthon érzi magát, jó szívvel olyan melegen fogadja vendégeit. Szokás szerint az ebéd közben cigány zenekar jelentkezett, de a tapintatos házigazda

tekintettel a szűk esztendőre és a sok szegény emberre, elutasította a cigányokat, mire Márton szőkefalvi plébános felállott és indítványozta, hogy azt az összeget, amit a cigánynak adtak volna, gyűjtsék össze és „Inség alap” címen nevezzék, szaporítsák s minden hasonló alkalomkor ezzel is enyhítsék a nép nyomorát. A nemes eszme szép viszhangra talált. Vitélyos Győző főszolgabíró vette a kalapját és a gyűjtést nyomban megindította, melynek szép eredménye is lett. — Kívánjuk, hogy az üdvös dolog ne nyerjen befejezést, hanem ezután is terjedjen és mindig mindenütt szaporodjon a segítség a szegény nép között. Vecsernye után Puskas Gergely dicsőszentmártoni plébános megható szép beszédet intézett a távozó búcsúsokhoz, akik a kereszttel összegyűlekedtek.

— **Tüzek mindenfelé Erdélyben.** Zalathánán f. hó 10-én egyik faszünetűz ütött ki, — de szerencsére a lakosság erélyes fellépése következtében a tűz hamar lokalizáltatott — és így nagyobb szerencsétlenség nem történt. Óriási tűzvesz rombolt a múlt heten Deesen, melyről hajmeresztő dolgokat írnak. A tűz a Kossuth Lajos utcában aug. 16-án ütött ki és hamar át-harapódzott a főgimnázium átellenében levő megyeház közelére és az ott levő telefon és távirtda épületet hamar elhamvasztotta. Meggyújtott a postahivatal teteje is. Ezt azonban a benne levő berendezéssel, felszereléssel és szállításra elkészített anyaggal sikerült megmenteni. A táviró- és telefongépek elégték. Az összeköttetés telefon és távirati uton teljesen megakadt. A kolozsvári posta- és táviróhivatal azonban intézkedett az új gépek beállítása s vezetékek iránt. Ma reggel két telefonfelvigyázó és 13 munkás érkezett Deesre. Addig azokat a táviratokat, amiket Szatmár-, Szilágy-, Beszterce- és Zöldmezőbéli a deési állomás közvetített, Máramaroszigeten át irányítják Kolozsvárra s az ország egyes részeibe. Remélik, hogy a közlekedést már délután helyreállíthatják. — Borszék környékéről tegnap több helyen nagyobb erdőtüzeket jelentettek. Állítólag az ott levő köszvénybányák is veszélyeztetve vannak. — A Páringi-havasán, a szurdoki szoros mellett nagy erdőéges pusztított, mely kiterjedt a Kimpulynyagi-havasokra is. A legnagyobb kárt a Kendeff család szenvedte, melynek ott óriási mennyiségű, a eszattatáshoz már elkészített rongfajta elégett. — Szelindek községben tegnap délután nagy tűz pusztított. 18 ház mellékhelyiségekkel, gabona és takarmányeműekkel és sok szarvasmarha odaégett. Egy kis gyermek is tűzhalált szenvedett. Az éj késő óráiban, mikor e sorokat írjuk, telefonon jelentik, hogy Topánfalva község porig elégett. Három templom, a kir. járásbírósi épületei az összes hivatalos okmányokkal a lángok martalékai lettek. Úszók, rom, sirás és jajveszklés mindenfelé. Könyörüljön az Isten rajtunk — imádkozzunk!!

— **Sic transit . . .** Csak minden mulandó és változandó a földön. Dicsőség, szerelem és gazdagság. Az élet ugynevezett „tengerén” a hullámok magasra emelnek olykor egyes individuumokat, a mi fényt és gazdagságot jelent. Azután közbe jön valami — egy hosszú pauza és . . . a Haas és Deutsch nével itt találkozzunk a hivatalos lapban. Árverelik az ismeretlen örökösöket. A felperes valami berlini bank, mint bejegyzett cég. A Haas és Deutsch név milliókat jelentett valaha, tehát nagyhatalom volt. „Haas és Deutsch, — Magyarország” — mint annak idején szerették mondani. S most az egész nagyság belefér egy árverési rovatba . . . Ilyen az élet.

— **Keresztény munkás népgyűlés.** A kolozsvári Keresztény Munkás-Egyesület ma aug.

20-án szent István király napján nagy népgyűlést tart a Torna-Vivódában a következők műsorral: Hymnus. Megnyitó beszédet mond: Kiss Menyhért az egyesület elnöke. Melyik párt küzd igazán a népet. Tartja: Haller István lapszerkesztő, az „Igaz Szó” főszerkesztője. Máthé Lajos beszél a szociálistákról. Az üres jelzavak ellen. Elmondja: Kiss Menyhért elnök. Szózat. Kezdeté d. u. 3 órakor. Minden keresztény szocialista részt vegyen!! A népgyűlésen mint Kolozsvárról írják a jelekből következtetve ott fog lenni Kolozsvár munkás iparos osztályának színe-java.

— **Példás kedvezményt** léptetett eltebe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: Herkules fürdő: Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50% árkedvezményben részesíti úgy a lakás, mint a páratlan gyógyhatású kéndús és kősós meleg fürdők áráival. Ismeretes, hogy a világhírű fürdők esalhatatlan sikerrel használtatnak ischias, idült csuz, köszvény, bőr és esont-betegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, verszegénység stb. ellen. Dicséretes eseleket az igazgatóságok részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyujt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Új levelezőlapok.** Mint értesülünk a m. kir. postaigazgatóság új levelezőlapok kiadását tervezői és azokat nemsokára forgalomba is fogja helyezni. Az újítás abból fog állani, hogy a címoldalon rovat lesz a feladó neve és címe számára is.

— **Kaptuk ezen felhívást** és szívesen adjuk közre: A pánszláv mozgalom egyre vakmerőbben terjeszkedik a Felvideken. Nyíltan és orozva támadja mindnyájunk legszentebb ideálját, az egységes és oszthatatlan magyar nemzeti állam eszméjét. Apostolai mindenütt ott vannak, a merre nézünk, ahová megyünk. Legfőbb ideje, hogy ennek a mozgalomnak gátat vessünk, ha továbbra is biztosítani akarjuk a magyarság vezető hatalmát. Ebben a hazaffas, de nehéz küzdelemben a magyar társadalom áldozatkészségét hívjuk segítségül. Nem kérünk nagy áldozatot. Mindössze csak annyit, ne dobja felre levelünket, olvassa el segélykiáltásunkat és évi 4 koronával lépjen be tagjaink közé. Naponkint egy fillért bizonyára megérdemel az a tudat, hogy magyar hazája és magyar anyanyelve érdekeinek védelmében segítségünkre sietett. Másik keresünk pedig, hogy ismerősei közt köröztesse szeretettel ezt az ívet s a jegyzett tagdíjakat és bármily összegű adományokat kegyeskedjék „F. M. K. E. elnöksége, Nyitra” címmel lehetőleg nyole napon belül megküldeni, hogy azokat szabályszerűen nyugtázhassuk. Hazaffas üdvözléssel Nyitra, 1904. aug. havában. Thurócy Vilmos, es. és kir. kamaras, Nyitra vármegye főispánja, a F. M. K. E. elnöke. Clair Vilmos, a F. M. K. E. főtitkára. Dr. Gyürky Géza, Nyitra vármegye t. főügyésze, a F. M. K. E. ügyv. alelnöke.

Aranypor.

Az angol azt mondja: Az „idő pénz!” Nem igaz! Az idő több, mint pénz. Mert az elvesztett pénzt ismét megtalálhatom, de az elvesztett időt soha. Pénzt ajándékozhatnak, kölcsönözhetnek nekem, de időt nem. A pénz össze lehet gyűjteni, egymásra halmozni, de az időt sohasé. Aki tölem pénzt lop, bepanaszolhatom, de aki az időmet ellopja — szabadon jár-kel.

A lélek tisztasága az által tünik ki a legjobban, ha soha senkiről rosszat nem tesz föl és mindig kész megbocsátani.

A kir. igazságügyminiszternek és a kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1904. évi T. 107/15. számú rendelete,

a végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű katolikus papok hagyatéka tárgyában.

Az örökösödési eljárásról szóló 1894. XVI. t.-c. 127. §-ában nyert felhatalmazás alapján rendeljük, a mint következik:

1. §.

A végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű, vagyis a Kollonics-féle egyezmény (1715: XVI. t.-c.) alá nem tartozó latin, görög és örmény szertartású katolikus papok hagyatékában való részesedés tárgyában érvényben levő anyagi jogszabályok az 1894: XVI. t.-c. 127. §-ához képest érintetlenül fentartatnak.

E papi hagyatékban való részesedésre vonatkozóan nevezetesen a következő különös jogszabályok:

1. A hagyatéki vagyonból levonandó első sorban a temetés költsége és a hagyaték rendezésének költsége, ezután a cselédség bére, az orvosok tiszteletdíja, a gyógyszerár számlája s végül az elhalt után netán fennmaradt egyéb tartozás.

2. Azokban az egyházmegyékben, a hol az elhalt papok könyveire és ruháira nézve az egyházmegyei határozmányok (statutumok) intézkedéseket tartalmaznak, ezek az intézkedések érvényben maradnak azzal a megszorítással együtt, hogy a mennyiben az elhunyt hagyatéka nem fedezné az 1. pontban említett terheket és tartozásokat, e vagyonrész értéke is ezeknek a terheknek és tartozásoknak törlesztésére fordítandó.

3. A tiszta hagyatékából levonandó az 1839. évi március 12-én 9554. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelettel újlag érvénybe helyezett 1802. évi július 13-án 18.253. sz. a. kelt rendelet értelmében a papneveldéket, az elagott papok intézetét és egyéb jótékony intézeteket megillető és az egyházmegyei határozmányokban részint a hagyaték bizonyos százalékaiban, részint határozott összegben megállapított rész.

A polgárosított határörvidéken az 1792. évi április 12-én kelt rendelet szerint, melynek idevonatkozó rendelkezését a határörvidékre nézve az 1839. évi március 12-én 9554. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet érvényben hagyta, a tiszta hagyatékából 5% vonandó le a papneveldé és az elagott papok pénzalapja javára.

4. A megmaradt hagyatékot az 1774. évi május 27-én 2474. sz. a. kelt legfelsőbb királyi, valamint az annak alapján 1774. évi augusztus 8-án 3524. sz. a. kibocsátott helytartótanácsi rendelet értelmében három egyenlő részre kell osztani, u. m. a) az egyház, b) a rokonok és c) a szegények harmadára.

Olyan egyháziak hagyatéka, kik sem plébánosi, sem egyéb egyházi javadalmat nem élveztek, hanem mindig vagy saját vagyonukból éltek, vagy magánosoknál mint tanítók vagy nevelők működtek, az 1812. évi október 6-án 4030/24269. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet értelmében érvényes végrendelet hiányában egészen a rokonokra s ha ilyenek nem maradtak, egészen az államkincstárba száll.

5. Az egyházat illető harmadrész hovafordítása az erre vonatkozó szabályok szerint történik. Az 1822. április 16-án 9044. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet értelmében az egyházat illető harmadrész három egyenlő részre osztandó, melyekből egy rész azé az egyházzé, melynél az elhalt legutóbb működött, két rész pedig az egyházmegyei pénztáré.

6. A rokonok harmada, ha nincsenek rokonok vagy ha a rokonok az örökhagyótól a tizedik inél távolabb állanak, az államkincstár illeti (1776. évi március 18-án 1240. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet.)

7. A szegények harmada, ha ezer koronát nem halad meg, az 1819. évi július 23-án 8372. sz. a. kelt legfelsőbb királyi rendelet értelmében azon egyház szegényeit illeti, a hol az örökhagyó legutóbb működött. E szabály alól ki van véve a kanonokok után maradt hagyatékban a szegényekre eső harmada, mely ha ezer koronát nem halad meg, az 1807. évi július 21-én 14670. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelethez képest a káptalani birtokok szegényeit illeti.

Ha a rokonok szegények, a kanonokok és egyéb alsó rendű papok hagyatékának a szegényekre eső és ezer koronát felül nem haladó harmadát az 1774. évi augusztus 8-án 3542. helytartótanácsi szám alatt kibocsátott rendelet alapján a rokonokra — a mennyiben kéri — kiadni.

Ha a szegényekre eső egy harmad meghaladja az ezer koronát: az 1807. évi július 21-én 14670. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet értelmében az illetékes egyházmegyei hatóság által készített és kormányhatósági megerősítést nyert felosztási tervzet állapítja meg, hogy a szegények harmadából milyen jótékony alapok és milyen arányban részesüljenek.

A felosztási tervzet megalkotásánál az örökhagyó szegény rokonai, ha kéri, tekintetbe veendők.

8. Az 1812. évi október 6-án 4030/24269. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet értelmében a javadalmukat királyi adományozásból bíró azon apátok vagy prépostok hagyatéka, kik egyszersmind kanonokok vagy plébánosok voltak, a mennyiben apáti vagy préposti javadalmuk birtoklásának első évében érvényes végrendelet hátrahagyása nélkül halnának el, azon szabályok szerint osztandó fel, melyek a kanonokok és plébánosok hagyatékára nézve az előző pontok szerint meg vannak állapítva. Kivettl képez a hagyaték azon része, mely az apátság vagy prépostság javaiban a fundus instructuson felül — beszámítva a függő termést is — találtatott, mert ezen rész, valamint az első birtoklási év elmúltával az egész hagyaték a Kollonich-féle egyezmény szerint bírálendő el.

9. A fentebbi szabályokat kell megfelelően alkalmazni a leszármazók és özvegy hátrahagyása nélkül elhalt görög-katolikus papok hagyatékára is azzal az elteréssel, hogy az 1808. évi december 20-án 26.838. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet 2. §-a és a helytartótanácsnak 1836. évi január 4-én 113. sz. a. kelt rendelete értelmében a hagyatékban a szegényekre eső harmada minden körülmények között az illető egyházmegyei özvegy- és árvaalap javára fordítandó.

10. A végrendelet nélkül elhalt volt, de saecularisált szerzetesek után egy harmadrészt a rokonok vagy azok hiányában az államkincstár kap. A másik két harmad azon pénzalapot illeti, a melyből fizetésüket huzzák (1836. évi január 4-én 113. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet.)

11. Érvényes végrendelet nélkül elhalt szerzetesek hagyatéka a szerzeté, a melyhez tartoztak, még akkor is, ha a lelkipásztorkodásban vagy különben a kolostoron kívül haltak el (1836. évi január 4-én 113. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelet.)

12. Az erdélyi püspöki egyházmegyében a 3—11. pontokban idézett rendeletek és az azokban foglalt jogszabályok helyétől 1822.

évi egyházmegyei zsinat határozmányai (Statuta Almae Dioecesis Transylvanicae anno 1822. die 17-ma Aprilis in Synodo Dioecessana publicata et concordibus votis approbata) vannak érvényben. E határozmányok értelmében a tiszta hagyatékot négy egyenlő részre kell osztani; ebből egy negyedrészt az egyházmegyei papnevelő intézetet és az elagott papok alapját egyenlő felelésben, a többi pedig az egyházat, a rokonokat és a szegényeket illeti, ha azonban a rokonok szegények, a szegényekre eső negyedrészt is a rokonoknak kell kiadni.

2. §.

Az örökösödési eljárásra, az 1894: XVI. t.-cikket az e törvény végrehajtása tárgyában 1895. évi 43.194. sz. a. kibocsátott bel- és igazságügyminiszteri rendeletet és az ezzel kapcsolatos későbbi rendeleteket kell alkalmazni az alább következő §-okban foglalt módosításokkal, pótlásokkal és kiegészítésekkel.

3. §.

Az örökösödési eljárást hivatalból kell megindítani.

Az eljárás folyamán az egyházat az egyházmegyei hatóságok által kiküldött biztos képviseli.

A mennyiben az egyházmegyei hatóság másként nem intézkedett: az egyházmegyei hatóság által kiküldött biztos képviseli az 1. §. 2. és 3. pontjában említett jogosultakat is.

4. §.

A haláleset felvevő közeg köteles a halálesetről az egyházmegyei hatóságot és a közalapítványi kir. ügyigazgatóságot is közvetlenül levél útján haladéktalanul értesíteni és ennek megtörténtét a haláleset-felvételi ítvben megjegyezni.

Az 1894: XVI. t.-c. 14—16. §-ában említett biztosítási intézkedéseket az idézett §-okban meghatározott módon meg kell tenni akkor is, ha van is az örökhagyó elhalálása helyén olyan személy, a kinek kezéinél vagy felügyelete alatt az 1894: XVI. t.-cikk 14. §-a szerint meghagyni lehetne.

5. §.

A hagyatékot hivatalból kell leltározni. A leltározás az 1894: XVI. t.-cikk 37. §-ában meghatározott eseteken kívül is kir. közjegyzőre bízható.

A leltározás megkezdésének idejéről értesíteni kell az egyházmegyei hatóságot és a közalapítványi kir. ügyigazgatóságot is.

Az elhunyt plébános birtokában talált azoknak a könyveknek leltározása tekintetében, melyek az előd hagyatékából származnak és mint ilyenek nem képeztek az elhunyt plébános tulajdonát, az 1894: XVI. t.-cikk 40. §-ának második bekezdését kell alkalmazni.

A leltározás alkalmával különösen ki kell puhatólni és a leltárba felvenni az örökhagyónak a cselédség bére, az orvosi tiszteletdíj címen, úgyszintén a gyógyszerár számlája alapján fennálló tartozását.

6. §.

A hagyatéki bíróság a hagyatéki tárgyalás elrendelése alkalmával (1894: XVI. t.-c. 50. §.) hirdetményt bocsát ki, a melyben felhívja az örökhagyó hitelezőit, hogy követéseiket a hirdetményben kitűzött záros határidő alatt a hagyaték tárgyalásának vezetésével az 1894: XVI. t.-c. 51. §-a értelmében megbízott kir. közjegyzőnél jelentsek be.

A hirdetményi határidőt legalább egy hónaptól legfeljebb három hónapig terjedő időtartamra kell kitűzni.

A hirdetmény közzétételére és a határidő számítására, az 1894. XVI. t.-c. 54. §-ának intézkedései megfelelően alkalmazandók.

7. §.

A követelések bejelentése a kir. közjegyzőnél szóval vagy írásban történhetik. A szóval történt bejelentést a kir. közjegyző röviden jegyzőkönyvbe foglalja. A bejelentésben ki kell tenni a követelés alapját, összegét, járulékait és esatolni kell a bizonyító okirat egyszerű másolatát.

A kir. közjegyző a bejelentésekről naplót vezet, a melybe azokat a beérkezés sorrendje szerint bevezeti.

A bejelentés megtételéről, tartalmáról és idejéről a kir. közjegyző a bejelentőnek, ha kéri, hivatalos bizonyítványt ad.

8. §.

Az a hitelező, aki a hagyaték átadása előtt ugyan, de a 6. §-hoz képest kitézött hirdetményi határidő letelte után jelenti be követelését, ha ennek folytán az érdekeltek meghallgatása válnék szükségessé, az ebből eredő költséget viselni köteles.

9. §.

A 6. §-hoz képest kitézött hirdetményi határidő lejártával a kir. közjegyző a hitelezőket és a feleket, különösen pedig az egyházmegyei hatóság kiküldött biztosát és a közalapítványi kir. ügyigazgatóságot tárgyalásra idézi.

10. §.)

A tárgyalás alkalmával az örökhatyó tartozásait a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolt külön jegyzékben egyenként fel kell sorolni.

A tartozások közé nemcsak azokat kell felvenni, melyeket a hitelező bejelentett, hanem azokat is, a melyekről a bíróságnak az iratokból tudomása van, vagy a melyeknek felvételét bármelyik örökös kéri.

Mindenik tartozásnál ki kell tüntetni, lejárt és vitás-e?

Mindenik követelésre nézve a megjelenteket meg kell hallgatni.

A hitelező csak annyiban kifogásolhatja egy másik hitelező követelését, amennyiben a hagyaték a hitelezők kielégítésére nem elegendő.

A férj vagy a hitelező elmaradása nem akadályozza a tartozások kérdésében a hagyatéki tárgyalás befejezését.

11. §.

A tárgyalás alkalmával meg kell hallgatni az érdekelteket a hagyatéki vagyon értékesítésének, valamint a követelések kielégítésének és biztosításának módzatai tekintetében.

A mennyiben az összes érdekeltek — ide értve a hitelezőket is — egyetelműleg a hagyatéki vagyon értékesítésének más módját nem határozzák el: az értékesítés az 1894. XVI. t. c. 95—97. §-ában meghatározott módon történik.

Az az érdekeltektől, aki a tárgyalásról elmarad, olyannak tekintendő, mint a ki a tárgyalásnál megjelentek részéről a hagyatéki vagyon értékesítése tárgyában hozott határozathoz hozzájárult.

12. §.

A hagyatéki tárgyalás nem terjed ki arra, hogy az egyház és a szegények jutaléka kik között és mily módon osztsassék fel.

13. §.

A hagyatéki bíróság a megtartott tárgyalás alapján, ha szükséges, a hagyatéki vagyonnak vagy e vagyon egy részének értékesítéséről gondoskodik és megállapítja a hagyatéki terhek és a tartozások kielégítésének sorrendjét.

14. §.

A hagyatékából a jelen rendelt 1. §-ának 1. pontja értelmében mindenekelőtt a hagyaték rendezésének költségeit kell kielégíteni. A hagyaték rendezésének költségei közé tartoznak a leltározás költsége, a közjegyző díja, az 1894. XVI. t. cikk 123. §-ának második bekezdésében említett gondnoki díjak.

Ezután ki kell elégíteni az örökhatyó temetésének költségét, a cselédség béréit, az orvosok tiszteletdíját, a gyógyszerért számláját és egyéb gyógyítási költséget.

Ezek után az örökhatyó egyéb tartozásaira kerül a sor. A lejárt és nem vitás tartozásokat ki kell elégíteni. A le nem járt és a vitás követeléseket pedig biztosítani kell. A biztosítás tekintetében az 1894. XVI. t. cikk 77. §-ának második bekezdését kell alkalmazni.

15. §.

Ha a hagyaték nem elegendő a 14. §-ban említett terhek és tartozások kielégítésére, a hagyatéki bíróság csak az idézett §. első bekezdésében említett költség kielégítéséről intézkedik és azután a hagyatéki iratokat a csőd megnyitása végett a csődbírósághoz teszi át, mely a csődöt a hagyatéki bíróság megkeresésére, a a mennyiben a csődnitást egyéb feltételei fenforognak, hivatalból megnyitja.

A csődbíróság a csődfeljárás befejezése után a netán fennmaradt hagyatéki vagyonértéket a csőd megszüntetésével egyidejűleg a hagyatéki bíróságnak adja át.

Ha a hagyaték a 14. §. első bekezdésében említett költség kielégítésére sem elegendő: aránylagos kielégítésnek van helye olyképp, hogy mindenekelőtt a készpénzkiadások elégitendők ki.

16. §.

A hagyatéki bíróság annak a hitelezőnek, a kinek követelése ellen kifogást emeltek, 15 nános záros határidőt tűz ki, hogy a követelés érvényesítése iránt az illetékes bíróság előtt az eljárást megindítsa s ennek megtörtentet ugyan ezen határidőn belül a hagyatéki bíróságnál igazolja, esetleg kimutassa, hogy az eljárás már folyamatban van.

Ha a hitelező ezt elmulasztja: a letett biztosítékot vissza kell adni, a másnemű biztosítékot fel kell oldani, s a biztosítékul visszatartott hagyatéki vagyon az örökösre jogosultak részére ki kell adni.

17. §.

A kielégítési sorrend megállapítása az átadó végzésbe is befoglalható.

A hagyatékra a terhek és tartozások kielégítése után fennmaradó részét az örökösre jogosultaknak kell átadni, az egyház és a szegények jutaléka tekintetében a részleges osztály mellőzésével.

Ha a rokonok közt egyezség nem jön létre, de a többi jogosultakat illető rész nem vitás: a bíróság részleges hagyatékátadó végzést hoz.

18. §.

A kielégítési sorrend megállapító, illetőleg az átadó végzés jogerőre emelkedése után a hagyatéki bíróság megfelelően intézkedik annak fogantatására iránt.

A jelen rendelt 1. §-ának 2. és 3. pontjában említett jogosultaknak és az egyháznak jutaléka, ugyszintén a szegények jutaléka, ha az ezer koronát meg nem haladja, az egyházmegyei hatóság rendelkezésére bocsátandó.

Ha a szegények jutaléka az ezer koronát meghaladja, a hagyatéki bíróság az iratokat a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel a felosztási tervet tárgyalásban teendő megfelelő intézkedés végett és időközben is gondoskodik e vagyon zárlatszerű kezeléséről és biztosításáról, a tervet megerősítése után pedig a vagyon kiadása iránt a tervzetnek megfelelően intézkedik.

19. §.

A jelen rendelet 1904. évi szeptember hó 1-én lép hatályba.

Mindazokban az ügyekben, melyekben 1904. évi szeptember hó 1-je előtt a hagyatéki tárgyalás már befejeztetett, az eljárást az eddigi

szabályok szerint kell folytatni; az eddigi szabályok alkalmazásával kell folytatni az eljárást abban az esetben is, ha az 1904. évi szeptember hó 1-je előtt befejezett tárgyalásnak pótlása vagy kiegészítése rendeltetett el.

Mindazokban az ügyekben, melyekben a hagyatéki tárgyalás 1904. évi szeptember hó 1-je előtt még be nem fejeztetett, a tárgyalásra és további eljárásra a jelen rendelet szabályai alkalmazandók.

Kelt Budapesten, 1904. június hó 19-én.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* *Isten ídije szentbeszédekben.* Ezen kiváló ájtatossági folyóirat, mely Babura László dr. gondos szerkesztésében jelenik meg, jelen száma (XXIX. évfolyam, pótfüzet.) a régiekhez hasonló értékes tartalommal jelent meg. A tartalom főpontjai a következők: A legméltóságosabb Oltárszentségről. (Pályanyertes mű) Fekete Gyulától. Négy májusi beszéd. I. beszéd 15. II. 21. III. IV. beszéd. Dr. Babura László, főszekesegyházi karkáplántól. Első szent áldozásra. Mattyasóvszky Kászon, O. S. B.-től. Ujmisére. Dr. Csernoch János, prelátus-kanonoktól. Egyháznapij (bucsunapij). Skoda János, főszek. karkáplánról. Zászlószentelésre. Dr. Walter Gyula, prelátus-kanonoktól. Mária-gongregáció zászlószentelésére. Dr. Walter Gyula, prelátus-kanonoktól. A kised Mária szobrának megáldására. Dr. Walter Gyula, prelátus-kanonoktól. Szent Antal-szebor megáldására. Dr. Walter Gyula, p.-kanonoktól. Szent Szaniszló ünnepére. Dr. Prohászka Ottokár, egyetemi tanártól. Szent Márton püspök emlékére. P. Özpé-től. Szent Mihály ünnepére. Parochus-tól. Kereszt megáldására. Valkovics József, fővárosi hitoktatótól. Kántortanító beavatására. Valkovics József, fővárosi hitoktatótól. Esketési szent beszéd. Magyarász Ferenc, ciszt. r. áldozópaptól. Esketési beszéd. Valkovics József, fővárosi hitoktatótól. Hallottak estéjére. Domján Károly, várpalotai plébánostól. Halotti beszéd. (Hajdon sirjánál.) Dr. Tardos-tól. Halotti beszéd. (Ifju sirjánál.) Dr. Tardos-tól.

Az *Egyházi Közlöny* (szerkeszti Gerely József) XVI. évf. 33-ik számának tartalma: Vézércikk: Császka György dr. † — Egyetemes egyház: Vatikáni hírek. — A Vatikán sárga könyve. — A Vatikán s a francia kormány szakítása. — A francia közvélemény az egyház s az állam különválásáról. — Az egri érsekiség centenáriuma. — Időszóró kérdések: Dr. Szilvec Lajos, Szemelvények (IV). — Lelkipásztor: Ho doegusz. Szentmise áldásadással. — A hét krónikája. — Irodalom: Dr. Notter Antal, Tulmann Béla: 1848: XX. t. c. — (br.) Eymard atya élete és érényei. — A hét világirodalmából. — Személyi változások, hírek és apróságok. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. — Melléklet: Sheehan, Delmege Lukács. (XXXIII.) Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

* *Kölping.* Katholikus legényegyesületeinknek ez a pompásan szerkesztett hivatalos lapja most jelent meg legújabb számában. Bevezető cikke a legényegyesületi naggyűléssel foglalkozik, melyet szeptember első napjaiban fognak megtartani. Beszámol Prohászka Ottokárdnak legutóbb az esztergomi katolikus legényegyletben tartott nagyszerű előadásáról, melyben a nagy-hírű szónok a szociáldemokráciával szemben álló keresztény állásfoglalást fejtegette. A munkás egészségügygel foglalkozik egy nagyon szellemes cikkecske, megjelölve a módokat, hogyan lehet a hosszú élet titkát kifizésközi. Szakcikk, költemények, egyesületi hírek egészítik ki

a tartalmas füzetet, amely szerkesztőjének, Erdősi Károlynak buzgalma kiválóan dicséri.

* *Szenkievic ujtrológiája.* Szenkievic, a Quo Vadis című regénynek nagyírója szerzője, A dicsőség mezején cím alatt regénytrilógiát tervez. A regény hőse Sobieszki János lesz. Az első kötetben Lengyelország dicső királya Krakkó fővárosból indul háborúba a nép örömrivalgása közepette. Utána nagyszabású csataszemle lesz, mely alatt az író Lengyelország egész nemességét fölvonultatja. Szenkievic a lengyel hadsereg mesés fényét és nagy bátorságát kívánja esetelni. A második kötet tartalma a hadvezér hadakozása a törökök ellen. Végül a befejezésben Sobieszki győzedelmesen visszatér és egész Európa szabadítóját látja benne. A keresztény világ mindenestre nagy érdeklődéssel várhatja a regény megjelenését, mert hisz Sobieszki egyike a legideálisabb keresztény hősöknek: bátor, hősies, jámbor és főleg alázatos. Nem lesz érdektelen, ha ennek illusztrálására már most sorolunk fel egy pregnáns példát. Midőn egyik fényesen kivívott győzelme után egyik embere a jelentés megszerkesztésével lett megbízva, az illető a hősnak kedveskedni akarván, a következő jelentést akarta hazaküldeni: Jöttem, láttam, győztem. A király azonban így javította ki a jelentést: Jöttem, láttam és Isten győzött. Szenkievic is valószínűleg ily oldalról fogja a nagy hőst az olvasóközönségnek bemutatni.

Pályázatok.

— *A kaáli* róm. kath. kánt.-tanítói állásra. Jövedelme: 1.) Kézpénz 610 kor., melyből államsegély 446 kor., 2.) Képéből buzában és szemes tengeriben 137 kor. 70 fillér; 3.) Stólában 30—40 kor.; 4.) Ingatlan 5 h. 1187□-öl tagosított ingatlan haszonélvezete 24 kor. 18 fillér; 5.) Szt. miséből 18—20 korona. A pályázati folyamódványok alulirtoz ez évi augusztus 28-ig beadandók.

Kaál, 1904. augusztus 15-én.
P. Marosvásárhely.

Oláh Károly,
róm. kath. lelkész
és iskolaszéki elnök.

— *A maros-járai* róm. kath. filialis hitközség kánt.-tanítói állására. Jövedelme: 1.) Kézpénz 689 kor., melyből államsegély 540 korona; 2.) magtárból: 50 lit. véka szemes tengeri 80 korona értékben. 3.) 3 h. 1190□-öl tagosított szántó haszonélvezete 15 kor. 42 fillér; 4.) 1 h. 834□-öl kert haszonélvezete 6 kor. 10 fillér; 5.) Stólából 10—15 korona. Uri lakás. Pályázati folyamódványok ez évi augusztus 28-ig alulirtozhoz küldendők.

Kaál, 1904. augusztus 15-én.
P. Marosvásárhely.

Oláh Károly,
lelkész s iskolaszéki elnök.

— *A segesvári* róm. kath. elemi iskolánál üresedésbe jött 1-ső tanítói állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állással a következő javadalmasz jár. Évi fizetés 800 kor., Segesvár városától gabona váltság 80 kor. 1200□-öl kert és kertiház haszonélvezete, évi tiszta jövedelem 150 kor. Évi jövedelem minimuma stólából 50 kor. 6 öl tűzifa a 12 kor. 72 kor. Természeltbeni lakás 2 szoba, konyha, kamra, pince, padlás stb.

Ezen tanítói állás az összes kántori teendők végzésével van összekötve. — A részletes pályázati feltételek, kívánatra a plebániái hivatal által, pályázni szándékozóknak írásban megküldetnek.

A pályázati kérések a püspök úrhoz címelve a segesvári róm. kath. plebániái hivatalhoz küldendők **augusztus 28-ig.**

A róm. kath. iskolaszék nevében.

Segesvár, 1904. jul. 21.

Meisel József
plebános, elnök.

Szerkesztésért felelős Kopatz Gergely,

A tanuló ifjuság

legjutányosabb árban szerezhethi be taneszközeit

Papp György papirüzletében,

melyben könyvtáskák, könyvtartó szijjak, rajzeszközök, írónok, tollak és tollszárak, palatáblák és palavesszők, szivaesok, szines és fekete tinták stb. stb.

bámulatos olcsó árban adatnak el.

Értesítés.

Az alulirotnál (Keeskemét XI. ker., 223. sz.) kapható Dr. Bellesheim Alfonz

Szentek élete (Szentek követése)

c. hirneves munkája. A közel 800 oldalra terjedő vaskos művet egész vászen diszkötésben néhány napig mig csekély készletem tart **12** kor. helyett **3** koronáért küldeni kész vagyok.

Keeskemét, 1904. aug. hó.

Kontz János.

Lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és lassú, ragadós száradás, mely olajfesteknek és az olajlakkok sajátja — elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végzheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztene fényét. Meg kell különböztetni

szinezett szobapalló fénymázt, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akáresak az olajfestek födi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazhat régi és új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást, stb. van azutána

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új pallóra és parkettra; mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestekkel már bemázolt egész új pallóra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög méter (2 közép nagyságú szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9½ marka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktáron vannak ide küldendők. — Minta mázolások és prospektusok ingyen és bementve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a **több mint 35 éve létező gyártmányt sok felé utánozzák** és hamisítják, rossz és gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Cristoph Ferenc

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

== FŐRAKTÁR: ==

DAHINTEN VIKTOR

vaskereskedésében GYULAFEHÉRVÁRT.

SZŐLŐLUGAST

ültesünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. Bar kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg-nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. — hol lugsnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják hazukat az egész szőlőeres idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeseké-lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezen-kivül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz. anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részek-ből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes feny-nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimet egy levelezőlapon tudatja.

Czím: Ermeleki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, Székelyhid. u. p.

A kinek

eladó **birtoka** van, vagy a ki **birtokot** venni szándékozik, vagy ha eladásra szánt

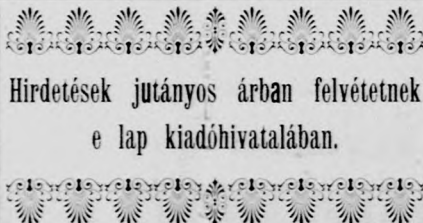
könyvtára, irodalmi műve,
zene eszköze, festménye, régi könyve,
olajfestésű képje, szobra,
fegyvere, régi pénze, ékszere, butora,
háztartási, gazdasági és más eszköze
van, az hirdessen a **KÖZMŰVELŐDÉS**-ben,
mely lap a felsoroltak iránt érdeklődő közönség körében igen nagy számban forog közközen.

A Dr. SCHMIDT fő-törzs és tisztí- orvos-fele

FÜLÖLAJ

gyógyít időszakos süketseget, fül-fajást, fül- és nagyothallást, még idült esetek-ben is. Egyedül kapható üvege 2 frt a

Dr. ROTCSHNEK EMIL
gyógyszertárában. DEBRECZEN.

Hirdetések jutányos árban felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. Hattuyi gyógyszerár által Majna Frankfurt.

ANGSTER JÓZSEF és FIA

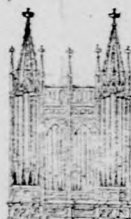
pécsi, kalocsai, győri és kassai székesegyházak orgona-építője. **Orgona és harmonium-gyár**

PÉCSETT.

Alapítottatt 1867.

Két arany, egy ezüst és egy nagy milleniumi
eremmel kitüntetve.

Ajajljuk kitünő hangú és erős szerkezetű **crescendo orgonáinkat**. — Különösen a legújabb **légnymatu** (pneumatical) rendszer szerint épült orgonáinkat, melyek a rendkívül könnyű játékmód és regisztrálás mellett meg azon nagy előnnyel is bírnak, hogy a **templom ned- vessége** nincsen befolyással rájuk.

Legjobban bizonyítja műveink jóságát, hogy üzle- letünkben 450-nél több **új orgona mű** került ki.

Raktáron kitünő hangú **harmoniumok minden nagyságban** (155 koronától 1000 kor.-ig).

Mindennemű **javitásokat, hangolásokot és át- építéseket** oleson elvállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Sürgöny: Blaskovits Sokszorosán kitüntetve.

TEPLOM FESTES.

Első orszá- gos műfes- tészeti és iparművé- szeti intézet.

Alapítottatt 1887-ben

Olajba oltárkép

BLASKOVITS BÁTORI MIHÁLY

Szabadka, VII. kerület, Erdő-sor 66. szám.

A főt. papságnak bíboros hereceprimás úr ő eminenciája 67.898. szám alatt és Tolna Festetich Tasziló, gróf úr ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császska Gy. kalocsai érsek úr nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők és műmárványozóktól nyertem

Templomfestés stíluszerint, gipsz-márvány (stucco), keresztet aranyozása állvány nélkül. Templommeszelés eső által le nem mosható. **Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.** Szegé- nyebb egyházaknak 25% engedmény! **Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak**

magas entm.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	200.—

Egy életnagyságú arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szabodisz, továbbá előnyös nász-, név- és születésnap, vagy egyebb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál. — Ezeket az arcképeket bármilyen beklüdtött fénykép után a legfinomabl. kivitelben készítem e

Nagysága 25×32 35×45 55×65 65×80 75×110 85×125 100×150

18	25	40	55	95	120	180
----	----	----	----	----	-----	-----

Poichromozott fa-szobrok,
aranyozott szellel

magas entm.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—